

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Het opringerige heden

1 maximumscore 1

alinea 6

2 maximumscore 1

alinea 12

3 maximumscore 1

zin 3 en zin 4

4 maximumscore 2

Inside out	nieuws
1 In de film wordt dat verbeeld door een controlekamer waarin elk poppetje een aparte emotie voorstelt: Vreugde, Boosheid, Afkeer, Angst en Verdriet. (regels 110-114)	1 emoties zijn enkelvoudig (en staan lijnrecht tegenover elkaar) (regels 122-124)
2 In het hoofd van Riley zie je een oorlog der instincten. (regels 116-117)	2 de basisinstincten strijden om voorrang (regels 119-120) Ook goed: de emoties (...) staan lijnrecht tegenover elkaar (regels 122-124) Onversneden woede strijdt tegen onbepakt mededogen(, argwaan tegen goedgezindheid) (regels 124-126)
3 Er is geen regisseur. (regels 117-118)	3 de rede speelt een ondergeschikte rol (regels 121-122)

indien drie elementen juist benoemd

2

indien twee elementen juist benoemd

1

indien een of geen element juist benoemd

0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
5	B	1
6	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: – (te veel) Emoties/Deze kunnen aanzetten tot gevoelloosheid/afstomping. – Veel emotionele prikkels kunnen we niet meer omzetten in handelingen. – We zijn verslaafd aan emoties/sensaties. – Voortdurende opwinding laat sporen na / vormt een haard van onrust. voor maximaal twee elementen uit bovenstaande: per juist element <i>Beoordeel de spelling.</i>	1
7	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: – Emoties kunnen wel verwerkt worden mits we daar de tijd voor krijgen. – Emoties zetten aan tot empathie / maatschappelijke betrokkenheid / verhogen het inlevingsvermogen. – Emoties organiseren het rationele denken. voor maximaal twee elementen uit bovenstaande: per juist element <i>Beoordeel de spelling.</i>	1
8	D	1
9	B	1
10	maximumscore 2 b, c, d, e indien vier zinnen juist indien drie zinnen juist indien twee of minder zinnen juist	2 1 0
11	A	2

Vraag	Antwoord	Scores

12 maximumscore 5

De kern van een goed antwoord is:

	huidige situatie	gewenste situatie
de werkwijze van de media	1a proberen als eerste nieuws te brengen (waardoor primaire gevoelens overheersen) / snelle berichtgeving met emotionalisering / weinig ruimte voor reflectie	1b meer reflectie / vertraging
de aard van de emoties in het nieuws	2a enkelvoudige emoties	2b niet-enkelvoudige / complexe emoties
het effect bij de lezers	<al gegeven> 3a versterking van de polarisatie	3b (aanzet tot) empathie / maatschappelijke betrokkenheid

per juist ingevulde cel

1

Beoordeel de spelling.

13 maximumscore 1

“In de hedendaagse filosofie, psychologie en neurowetenschappen is er het besef dat emoties aanzetten tot maatschappelijke betrokkenheid.” (regels 247-251)

Ook goed is:

“Media kunnen laten zien wat er in de hoofden van mensen omgaat en daarmee aanzetten tot empathie.” (regels 251-254)

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores

14 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Volgens tekstfragment 1 komt de lezer in beweging door de media 1
- Volgens tekst 1 heeft de lezer (in eerste instantie) een passieve rol / Volgens tekst 1 wordt de lezer alleen aangezet tot empathie 1

Ook goed is:

- In tekstfragment 1 gaat het om de eigen wensen, verlangens en behoeften van de lezer / Volgens tekstfragment 1 zorgt een beschrijving van gevoelens van anderen ervoor dat er emoties in de lezer worden opgewekt 1
- In tekst 1 gaat om het meeleven met de emoties van personages in het nieuws / Volgens tekst 1 worden eerst gevoelens in de lezer opgewekt, waardoor empathie voor anderen ontstaat 1

Beoordeel de spelling en grammatica.

15 maximumscore 2

- 1 B
- 2 B
- 3 A
- 4 A

- indien vier goed 2
- indien drie goed 1
- indien twee of minder goed 0

16 maximumscore 1

Volgens beide teksten leggen veel journalisten de nadruk op (snelle berichtgeving over) conflicten/geweld/rampen/ongelukken.

Beoordeel de spelling en grammatica.

17 maximumscore 1

(In beide gevallen wordt gepleit voor) journalistiek waarvoor meer onderzoek gedaan wordt / journalistiek waarvoor afstand/tijd/ruimte is genomen om dingen in perspectief te plaatsen.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores

18 **maximumscore 1**

“We worden daarbij met zo veel emotionele prikkels geconfronteerd dat we ze niet meer kunnen omzetten in handelingen.” (regels 204-207)

of

“Men wordt gevoelloos, stompt af(, schrijft Safranski.)” (regels 209-210)

Beoordeel de spelling.

19 **maximumscore 3**

	tekst 1	tekstfragment 3
Empathie heeft geen kans van slagen als de lezer zich laat leiden door:	1a enkelvoudige emoties / simpele verhalen met eendimensionale protagonisten	1b sensationele/simpele/negatieve beelden en verhalen / de (nieuws)media
Empathie heeft wel kans van slagen als de lezer zijn informatie haalt uit:	2a journalistieke verhalen waarvoor tijd en ruimte is genomen / waarin complexe emoties naar voren komen	2b onderwijs/boeken/hulp organisaties

indien vier elementen goed	3
indien drie elementen goed	2
indien twee elementen goed	1
indien een of geen element goed	0

Beoordeel de spelling.

Tekst 2 De Kunst en de Regels

20 maximumscore 2

'konstigen', onderwijzers, verzorgenden en wetenschappers

indien vier goed	2
indien drie goed	1
indien twee of minder goed	0

Beoordeel de spelling.

21 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

De Kunst wordt gehinderd door de Regels / Vaak hebben regels een negatief effect op werkzaamheden waar ervaringskennis voor nodig is / Hoe meer regels, des te eerder raakt kunst in het gedrang

Maximumlengte van het antwoord: 15 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

22 C 1

23 maximumscore 3

drie van onderstaande inhoudelijke tegenstellingen:

praktijkgerichte beroepen	ervaringsgerichte beroepen
a) geen/nauwelijks regels	b) veel regels
a) vrijwel geen ervaringskennis / vrijwel geen <i>tacit knowledge</i>	b) veel ervaringskennis / veel <i>tacit knowledge</i>
a) gemakkelijk aan te leren	b) lang leertraject noodzakelijk
a) eenvoudig beoordeelbaar	b) lastig beoordeelbaar
a) geen schade als gevolg van regels	b) negatieve effecten als gevolg van regels
a) (kennis is) gemakkelijk overdraagbaar	b) (kennis is) lastig overdraagbaar

per juist benoemde tegenstelling 1

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores

24 maximumscore 4

De kern van een goed antwoord is:

- Wetmatigheid 1 zegt dat regels het snelst groeien waar ze de meeste schade aanrichten / bij ervaringsgerichte beroepen 1
- Dat komt doordat het voor bepaalde beroepen lastig vast te stellen is wat maakt dat iemand kundig/goed/professioneel is 1
- Wetmatigheid 2 zegt dat regels het schadelijkst zijn daar waar veel ervaringskennis nodig is 1
- Dat komt doordat ervaringsdeskundigen hun werk moeten uitvoeren en (laten) beoordelen volgens verkeerde maatstaven / maatstaven die door ondeskundigen zijn opgesteld / Doordat ervaringsdeskundigen veel tijd moeten besteden aan de regels van buitenstaanders, hebben zij minder tijd om hun werk goed uit te voeren 1

Bij het tweede bolletje is ook goed:

Dat komt doordat de regels door ondeskundigen worden opgesteld / Dat komt doordat er meer ondeskundigen zijn bij vakgebieden waar ervaringskennis nodig is.

Maximumlengte van het antwoord: 80 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

25 maximumscore 4

De kern van een goed antwoord is:

de 'konstigen'	de 'onkonstigen'
1a Zij doen hun werk met passie (en toewijding) / Zij zijn intrinsiek gemotiveerd.	1b Zij werken voor het geld / Zij missen de intrinsieke motivatie.
2a Zij raken gedemotiveerd door de bemoeienis/regels van onkundigen.	2b Zij hebben niet zo veel moeite met regels (en haken daardoor minder snel af).

Als 1a en 1b beide juist zijn: 2 scorepunten toekennen.

Als 2a en 2b beide juist zijn: 2 scorepunten toekennen.

Als alleen 1a of 1b goed is: 1 scorepunt toekennen.

Als alleen 2a of 2b goed is: 1 scorepunt toekennen.

De koppeling van 1a en 2b levert 1 scorepunt op; ook de koppeling van 2a en 1b levert 1 scorepunt op.

Beoordeel de spelling en grammatica.

26 B

2

Vraag	Antwoord	Scores

27 maximumscore 2

“De budgetten staan centraal, de uurtarieven, de productienormen, maar de vraag naar de beste weg voor de betrokken persoon komt nauwelijks aan bod.” (alinea 2)

Ook goed:

“Mensen die ver afstaan van de dagelijkse praktijk, bedenken oplossingen, altijd uitgedrukt in geld, die los staan van de werkelijke problemen.” (alinea 2)

Beoordeel de spelling.

28 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- de stijgende kosten (die de werkwijze met zich meebrengt) 1
- de ontevredenheid bij cliënten 1

Let op:

Indien ‘en professionals’ is toegevoegd aan het antwoord bij het tweede bolletje, dient dat antwoord fout te worden gerekend.

Beoordeel de spelling.

Tekst 3 Wat is daar nou erg aan?

29 D 1

30 maximumscore 1

“(Als ik van die dure *Fairtrade*-koffie koop, ben ik de koffieboer er dan niet feitelijk voor aan het belonen dat hij een achterhaalde keuze heeft gemaakt?”) Wat niet rendeert, verdient het niet overleefd te blijven.” (regels 25-31)

Ook goed:

“(Tegelijk gelooft Haring) dat moraliseren over mensen- of dierenwelzijn de gezonde werking van de markt in gevaar brengt.” (regels 19-22)

Opmerking

Niet goed rekenen:

- *“In het interview vertelt de filosoof harder en zakelijker te zijn geworden nu hij begrijpt hoe de markt werkt.” (regels 31-34)*

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores

31 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Consumenten kunnen allerlei andere redenen hebben om deze koffie niet te kopen.

Of:

Er is sprake van een overhaaste generalisatie: alsof de mening van Haring voor alle consumenten zou gelden / alsof de mening van één persoon richtinggevend is.

Maximumlengte van het antwoord: 20 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

32 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

zin 1	De supermarktketens willen ... producten voordelig/goedkoop in de markt zetten / zoveel mogelijk verkopen.
zin 2	Daarom ... verhullen/verbergen ze / vertellen ze niet hoe de prijs van producten tot stand komt.
zin 3	< al gegeven > Daardoor missen consumenten de informatie die nodig is om de waarde van producten in te schatten.

per juiste aanvulling 1 scorepunt toekennen

Maximumlengte van het antwoord: 40 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

33 C of D 2

34 D 1

35 C 1

36 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- De consument kan eisen dat boeren/producenten een reële/eerlijke prijs krijgen voor hun producten 1
- en dat (voor consumenten) duidelijk is hoe de prijs van (voedsel)producten tot stand komt 1

Beoordeel de spelling en grammatica.

Incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik

37 Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik dienen in totaal maximaal 4 scorepunten in mindering te worden gebracht volgens onderstaande aftrekregeling:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

Bronvermeldingen

tekst 1	Xandra Schutte, De Groene Amsterdammer, 4 mei 2016
tekst 2	Dirk Bezemer, www.groene.nl , 25 november 2015
tekst 3	Leonie Breebaart, Trouw, 3 september 2016
tekstfragment 1	Chris van der Heijden, 'Media & emotie', http://www.journalismlab.nl/ , 9 oktober 2015
tekstfragment 2 en 3	Ralf Bodelier, 'Niemand wil nog ruilen met Rockefeller', De Groene Amsterdammer, 31 mei 2016
tekstfragment 4	Stevo Akkerman, Betere zorg zonder strategische fratsen, Trouw, 1 maart 2016